

RAPORT
dotyczący funkcjonowania systemu nadzoru rynku
w 2024 r.

Warszawa, lipiec 2025 r.

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK SKRÓTÓW	3
1 WSTĘP.....	4
2 CEL I ZAKRES DOKUMENTU.....	4
3 ORGANIZACJA SYSTEMU NADZORU RYNKU	5
3.1 ROZWÓJ NADZORU RYNKU NA POZIOMIE UNIJNYM	5
4 PREZES UOKiK JAKO JEDNOLITY URZĄD ŁĄCZNIKOWY	7
4.1 WYMIANA INFORMACJI NA POZIOMIE KRAJOWYM I UNIJNYM.....	7
4.1.1 <i>Realizacja obowiązków sprawozdawczych wynikających z aktów unijnych.....</i>	<i>7</i>
4.1.2 <i>Przepływ informacji o wyrobach niezgodnych z wymaganiami.....</i>	<i>7</i>
4.1.3 <i>Rejestr wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub stwarzających zagrożenie</i>	<i>8</i>
4.1.4 <i>Informowanie Komisji Europejskiej - funkcjonowanie systemów Safety Gate i ICSMS</i>	<i>8</i>
4.1.5 <i>Inne krajowe działania UOKiK w nadzorze rynku</i>	<i>9</i>
4.2 WSPÓŁPRACA WEWNĄTRZUNIJNA PREZESA UOKiK W NADZORZE RYNKU	10
5 WSPÓŁPRACA MIĘDZY KAS Z OW	12
6 ZAGREGOWANE STATYSTYKI KRAJOWEGO SYSTEMU NADZORU RYNKU	14
7 DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ OW, W TYM REALIZACJA ZADAŃ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU NADZORU RYNKU	18
7.1 INSPEKCJA HANDLOWA I PREZES UOKiK	19
7.2 PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY	22
7.3 PREZES URZĘDU KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ.....	24
7.4 ORGANY INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA.....	25
7.5 PREZES URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO.....	25
7.6 ORGANY NADZORU BUDOWLANEGO.....	26
7.7 PREZES WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO	27
7.8 DYREKTORZY URZĘDÓW MORSKICH	28
7.9 INSPEKCJA TRANSPORTU DROGOWEGO	29
7.10 ADMINISTRACJA MIAR.....	29
8 PODSUMOWANIE	30

SŁOWNIK SKRÓTÓW

ADCO	– grupa robocza ds. współpracy administracyjnej (<i>Administrative Co-operation Working Group</i>)
DNR	– Departament Nadzoru Rynku w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów
GUNB, NB	– Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, organy Nadzoru Budowlanego
GUM	– Główny Urząd Miar
ICSMS	– <i>Information and Communication System for Market Surveillance</i> (system informacyjno-komunikacyjny do celów nadzoru rynku; system zarządzany przez KE, służący do wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a KE w zakresie działań organów nadzoru rynku wobec wyrobów nieżywnościowych podlegających unijnemu systemowi nadzoru rynku)
IH	– Inspekcja Handlowa
IOŚ	– Inspekcja Ochrony Środowiska
ITD	– Inspekcja Transportu Drogowego
KAS	– Krajowa Administracja Skarbowa (pion celny) lub organ Krajowej Administracji Skarbowej
KE	– Komisja Europejska
MRiT	– Ministerstwo Rozwoju i Technologii
OW	– organy wyspecjalizowane w rozumieniu art. 38 uosoz lub organy nadzoru rynku w rozumieniu art. 58 uosozinr
PIP	– Państwowa Inspekcja Pracy
Rozporządzenie (UE) 2019/1020	– Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 (Dz. Urz. UE L 169 z 25.06.2019 r., str. 1)
Safety Gate -	– <i>Rapid Alert System for non-food consumer products</i> (system zarządzany przez KE, służący zapewnieniu szybkiej wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a KE w zakresie zagrożeń stwarzanych przez produkty nieżywnościowe) - dawniej: RAPEX
UKE	– Urząd Komunikacji Elektronicznej
UM	– urzędy morskie
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
uosoz	– ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2023 r., poz. 215)
uosozinr	– ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2025 r., poz. 568)
UTK	– Urząd Transportu Kolejowego
WIIH	– wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej
WIOŚ	– wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska
WITD	– wojewódzcy inspektorzy transportu drogowego
WUG	– Wyższy Urząd Górniczy

1 Wstęp

System nadzoru rynku ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę zdrowia oraz życia konsumentów i użytkowników wyrobów niezżywnościowych poprzez kontrolę spełniania przez te wyroby wymagań określonych w unijnych aktach zharmonizowanych. Jednocześnie zadaniem systemu jest zapewnienie prawidłowej realizacji zasady swobodnego przepływu towarów na jednolitym rynku Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przeciwdziałanie powstawaniu barier technicznych i promowanie zgodności. Organami powołanymi do weryfikowania czy wyroby wprowadzone do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej spełniają stosowne wymagania są organy nadzoru rynku (OW). Ważnym elementem działań OW jest również szacowanie i ocena poziomu ryzyka stwarzanego przez wyroby dla życia i zdrowia. Pozwala to na ustalenie priorytetów działań, tak aby było one podejmowane w obszarach wykazujących wysoki odsetek wykrywanych nieprawidłowości, charakteryzujących się możliwością wystąpienia poważnego ryzyka dla zdrowia, życia ludzi oraz środowiska lub mienia, a także obejmujących jak największy wolumen wyrobów.

Skuteczność podejmowanych działań uzależniona jest głównie od zasobów osobowych oraz finansowych pozostających w dyspozycji poszczególnych OW, w szczególności środków na badania laboratoryjne¹.

2 Cel i zakres dokumentu

Niniejszy raport ma na celu przedstawienie działań OW w ramach nadzoru rynku, objętego przepisami rozporządzenia (UE) 2019/1020 (na poziomie krajowym objętych przepisami uosozinr i uosoz) oraz zmian w unijnym systemie nadzoru rynku wpływających na organizację i funkcjonowanie systemu krajowego. W dokumencie przedstawiono główne zmiany prawne i organizacyjne, które miały miejsce w 2024 roku oraz zaprezentowano wybrane dane statystyczne dotyczące działań OW i Prezesa UOKiK w obszarze nadzoru rynku. Z raportu wyłączono natomiast zagadnienia związane z ustawą z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów² oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/988 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów, zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 oraz uchylające dyrektywę 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywę Rady 87/357/EWG³, gdyż dotyczą one obszaru niezharmonizowanego (tj. produktów objętych wymaganiami prawodawstwa niezharmonizowanego, dla których prawo UE nie zawiera przepisów szczególnych regulujących wymagania w zakresie bezpieczeństwa, w odróżnieniu od produktów podlegających prawodawstwu zharmonizowanemu, w ramach których prawo UE określa jednolite wymagania dotyczące zgodności i bezpieczeństwa). Jednocześnie analogicznie jak w Polsce, na poziomie unijnym kwestie dotyczące obszaru zharmonizowanego i niezharmonizowanego są regulowane w dwóch różnych aktach, a w KE odpowiadają za tę legislację dwie różne Dyrekcje Generalne: JUST (obszar niezharmonizowany) i GROW (obszar zharmonizowany). Informacje dotyczące kontroli i postępowań prowadzonych

¹ Art. 10 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2019/1020 wyraźnie wskazuje, że „W celu sprawowania nadzoru rynku produktów udostępnianych online i offline tak samo skutecznie w przypadku wszystkich kanałów dystrybucji państwa członkowskie zapewniają, aby ich organy nadzoru rynku i jednolity urząd łącznikowy posiadały konieczne zasoby, w tym wystarczające zasoby budżetowe i innego rodzaju zasoby, takie jak odpowiednia liczba kompetentnych członków personelu, a także wiedzę fachową, procedury i inne ustalenia do celów odpowiedniego wykonywania ich obowiązków”.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 222

³ Dz. Urz. UE L 135 z 23.5.2023 r., str. 1

w obszarze ogólnego bezpieczeństwa produktów można znaleźć w corocznie przygotowywanych sprawozdaniach z działalności Inspekcji Handlowej i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów⁴. Jednocześnie z inną działalnością kontrolną poszczególnych OW można zapoznać się w sporządzanych przez nie corocznych sprawozdaniach z działalności ustawowej. Sporządzenie rocznego raportu jest także wypełnieniem przez Prezesa UOKiK zadania dotyczącego okresowego przeglądu funkcjonowania nadzoru rynku w Polsce⁵.

W dokumencie przedstawiono działania Prezesa UOKiK w obszarze nadzoru rynku, jako Jednolitego Urzędu Łącznikowego⁶, w tym opisano przebieg współpracy wewnątrzunijnej i wymieniono międzynarodowe projekty w jakich uczestniczył DNR wraz z IH w danym roku sprawozdawczym (punkt 4), a także dane liczbowe obrazujące działania podejmowane przez OW i KAS od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. w obszarach objętych sprawozdaniem (punkty 5-7).

Dokument przedstawia stan na 31 grudnia 2024 r., jednak ze względu na termin przygotowania raportu, część informacji obejmuje również działania, które rozpoczęły się w 2024 roku a następnie były realizowane w pierwszej połowie 2025 roku.

Raport jest corocznie przedstawiany do akceptacji Komitetowi do Spraw Europejskich Rady Ministrów, a po zatwierdzeniu publikowany na stronie internetowej UOKiK⁷.

Natomiast z zakresu analizy i przedstawionych w raporcie danych wyłączono zagadnienia dotyczące wyrobów i urządzeń medycznych, których nadzorowanie powierzono Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, gdyż uosozinr nie wymienia wśród organów nadzoru rynku Prezesa URPL a kwestie nadzoru nad wyrobami medycznymi uregulowano w ustawie z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych⁸.

3 Organizacja systemu nadzoru rynku

Szacunkowy budżet przeznaczony na działanie OW w nadzorze rynku, w przypadku których da się wyodrębnić takie dane za rok 2024, wyniósł łącznie **14 121 749 EUR**^{9,10}. Natomiast łączna liczba etatów w krajowym systemie nadzoru rynku, którymi dysponowało 10 organów w 2024 r., wyniosła 1 540¹¹.

3.1 Rozwój nadzoru rynku na poziomie unijnym

Na poziomie unijnym ustawicznie trwają prace nad nowelizacją przepisów określających wymagania dla różnych grup produktów, mające na celu dostosowanie ich do rozwoju technologicznego i potrzebą dostosowania rozwiązań prawnych do wyzwań gospodarczych (np. rosnący udział handlu elektronicznego, zmiany klimatyczne). W tym punkcie wskazano jedynie ostatnio przyjęte nowe akty unijne, które objęte są zakresem załącznika I do rozporządzenia (UE) 2019/1020 lub odwołują się do rozwiązań z tego rozporządzenia.

⁴ <https://uokik.gov.pl/system-nadzoru-rynku>

⁵ Art. 59 ust. 2 pkt 5 uosozinr

⁶ Art. 10 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2019/1020

⁷ <https://uokik.gov.pl/system-nadzoru-rynku>

⁸ Dz. U. z 2024 r., poz. 1620

⁹ Kwota nie zawiera danych Państwowej Inspekcji Pracy, Wyższego Urzędu Górniczego, Urzędów Morskich, Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Inspekcji Transportu Drogowego.

¹⁰ Przeliczenia dokonano według średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych w roku 2024 (1 EUR = 4,6371 PLN), zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 3 grudnia 2023 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów (M.P. poz. 1344)

¹¹ Liczba nie obejmuje danych Inspekcji Ochrony Środowiska i Wyższego Urzędu Górniczego.

Od 18 lutego 2024 r. stosowane jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE¹². Akt ma na celu kompleksowe objęcie kwestii związanych z produkcją, obrotem oraz utylizacją baterii. Ustanawia wymagania w zakresie zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwa, etykietowania i oznaczania oraz wymogi informacyjne, których spełnienie umożliwia wprowadzenie do obrotu lub oddanie do użytku baterii na obszarze Unii. Dotychczasowa dyrektywa 2006/66/WE traci moc od 18 sierpnia 2025 r. Prace nad dostosowaniem przepisów krajowych do tego aktu trwają w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

28 lipca 2023 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt nowego rozporządzenia dotyczącego bezpieczeństwa zabawek i uchylenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/48/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa zabawek. Ekspert UOKiK wspiera w pracach nad tym aktem MRiT przekazując stanowiska do dokumentów i konsultując instrukcje. Celem projektu jest uproszczenie regulacji, dostosowanie do postępu technicznego, w tym możliwości szerokiego zastosowania narzędzi cyfrowych, a także zwiększenie poziomu ochrony dzieci przed substancjami niebezpiecznymi, które potencjalnie mogłyby znaleźć się w zabawkach. Dokument zakłada m.in. rozszerzenie i doprecyzowanie obowiązków podmiotów gospodarczych (w tym dostawców internetowych platform handlowych), precyzuje kwestie obecności szkodliwych substancji chemicznych oraz wprowadza cyfrowy paszport produktu, w którym mają być umieszczane informacje dot. produktu oraz łańcucha dostaw. Docelowo ma on zastąpić papierową deklarację zgodności. 10 kwietnia 2025 r. Komisja Europejska, Rada Europejska oraz Parlament Europejski osiągnęły porozumienie w sprawie projektu rozporządzenia. Obecnie akt oczekuje na zatwierdzenie i formalne przyjęcie.

Ponadto przyjęte zostały następujące nowe akty prawne, które zostały objęte nadzorem rynku, w rozumieniu rozp. (UE) 2019/1020, lub odwołują się do przepisów tego rozporządzenia:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji), które będzie obowiązywać od 2 sierpnia 2026 r. (z wyjątkiem przepisów szczególnych wchodzących w życie 2 lutego 2025 r. i 2 sierpnia 2027 r.)¹³;
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020. Zgodnie z artykułem 43(2), rozporządzenie (UE) 2019/1020 ma zastosowanie w odniesieniu do wymogów mających zastosowanie do określonych produktów zgodnie z artykułami 28, 29 i 31 rozporządzenia (określone produkty zawierające magnesy trwałe; deklaracja śladu środowiskowego dla surowców krytycznych zostanie określona w aktach delegowanych). Rozporządzenie (UE) 2024/1252 jest już stosowane, z wyjątkiem art. 40 i 41, które będą miały zastosowanie od maja 2028 r.¹⁴;

¹² Dz. Urz. UE L 191 z 28.7.2023 r., str. 1, data wejścia w życie: 17.08.2023 r.

¹³ Dz. Urz. UE L 2024/1689 z 12.07.2024 r.

¹⁴ Dz. Urz. UE L 2024/1252 z 03.05.2024 r.

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2847 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie horyzontalnych wymagań w zakresie cyberbezpieczeństwa w odniesieniu do produktów z elementami cyfrowymi oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013 i (UE) 2019/1020 i dyrektywy (UE) 2020/1828 (akt o cyberodporności), które będzie stosowane od 11 grudnia 2027 r.¹⁵

W 2024 r. odbyło się 1 posiedzenie (27 czerwca) Komitetu Nadzoru Rynku i Zgodności Produktów, powołanego na podstawie art. 42 rozporządzenia (UE) 2019/1020, podczas którego omawiany był projekt *rozporządzenia wykonawczego Komisji ws. sprostowania i zmiany rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/2248 określającego szczegóły dotyczące elektronicznego interfejsu między krajowymi systemami celnymi a systemem informacyjnym i komunikacyjnym do celów nadzoru rynku, a także dane, które mają być przesyłane za pomocą tego interfejsu*. Akt przyjęto 6 września 2024 r.¹⁶

4 Prezes UOKiK jako Jednolity Urząd Łącznikowy

4.1 Wymiana informacji na poziomie krajowym i unijnym

4.1.1 Realizacja obowiązków sprawozdawczych wynikających z aktów unijnych

Od 2010 roku Prezes UOKiK sporządza i przekazuje KE oraz pozostałym państwom członkowskim UE raport w sprawie działań podjętych w zakresie nadzoru rynku nad wyrobami pirotechnicznymi¹⁷. 19 maja 2025 r. Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów przyjął raport za 2025 rok, który, po przetłumaczeniu na język angielski, został 7 lipca 2025 r. przekazany KE.

4.1.2 Przeływ informacji o wyrobach niezgodnych z wymaganiami

Prezes UOKiK, na podstawie art. 39 ust. 2 pkt 2 uosoz i art. 59 ust. 2 pkt 3 uosozinr, przekazuje OW informacje na temat wyrobów, które mogą nie spełniać wymagań, w przypadku gdy inny, niż IH, OW jest właściwy do zajęcia się sprawą (np. wyroby budowlane - NB, maszyny przemysłowe - PIP).

Liczba wniosków o kontrolę przekazywanych¹⁸ OW zależy od liczby uzasadnionych skarg i informacji pochodzących od konsumentów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeń branżowych, a także od dostępnych środków finansowych poszczególnych OW, np. na przeprowadzenie często kosztownych i czasochłonnych badań laboratoryjnych w laboratoriach zewnętrznych.

Prezes UOKiK w 2024 r. na bieżąco przekazuje OW, zgodnie z właściwością, informacje na temat wyrobów¹⁹, które mogły nie spełniać wymagań. Ponadto zleca podległej mu IH przeprowadzenie

¹⁵ Dz. Urz. UE L 2024/2847 z 20.11.2024 r.

¹⁶ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/2216 z dnia 6 września 2024 r. w sprawie sprostowania i zmiany rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/2248 określającego szczegóły dotyczące elektronicznego interfejsu między krajowymi systemami celnymi a systemem informacyjnym i komunikacyjnym do celów nadzoru rynku, a także dane, które mają być przesyłane za pomocą tego interfejsu - Dz. Urz. UE L 2024/2216 z 9.09.2024 r.

¹⁷ Art. 38 ust. 3 dyrektywy 2013/29/UE PE i Rady z 12 czerwca 2013 r. ws. harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku wyrobów pirotechnicznych (Dz. Urz. UE L 178 z 28.06.2013 r., str. 27), który stanowi, że „państwa członkowskie co roku informują Komisję o prowadzonych przez nie działaniach w zakresie nadzoru rynku” oraz art. 59 ust. 2 pkt 5 uosozinr.

¹⁸ Podstawa prawna to art. 40 ust. 1 uosoz i art. 64 ust. 1 uosozinr

¹⁹ Najczęściej urządzenia elektryczne, pojazdy mechaniczne, wyroby budowlane

kontroli interwencyjnych²⁰ w stosunku do wyrobów, co do których istniało uzasadnione podejrzenie, braku spełniania wymagań, będących w zakresie kompetencji IH. Zlecenia dla IH najczęściej dotyczyły sprzętu elektrycznego, zabawek i maszyn przeznaczonych dla konsumentów (np. niespełniania wymagań mechanicznych przez hulajnogi elektryczne).

W 2024 r. do DNR w obszarze nadzoru rynku wpłynęło od konsumentów, przedsiębiorców i ich stowarzyszeń oraz innych organów administracji publicznej 114 skarg, które zostały rozpatrzone poprzez podjęcie czynności wyjaśniających lub zlecenie kontroli oraz 99 zapytań, na które udzielono odpowiedzi (w 2023 r. odpowiednio 97 skarg i 133 zapytania). Najwięcej skarg i wystąpień dotyczyło sprzętu elektrycznego i zabawek.

4.1.3 Rejestr wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub stwarzających zagrożenie

Na podstawie art. 61 ust. 7 uosozinr, Prezes UOKiK prowadzi rejestr wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub stwarzających zagrożenie. W rejestrze gromadzone są dane umożliwiające identyfikację wyrobu oraz informacje o rodzaju i zakresie niezgodności z wymaganiami, środkach, jakie zastosowano w odniesieniu do wyrobu oraz zagrożeniach, jakie może spowodować. Prezes UOKiK dokonuje wpisu do rejestru niezwłocznie po otrzymaniu od OW kopii decyzji ostatecznych²¹ w zakresie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami, albo po uzyskaniu ostateczności przez wydane przez siebie decyzje nakładające obowiązki.

W 2024 r. Prezes UOKiK wpisał do rejestru 51 wyrobów, w tym głównie urządzenia elektryczne i elektroniczne (20 wyrobów), zabawki (12 wyrobów), a także wyroby budowlane (12 wyrobów) i urządzenia spalające paliwa gazowe (6 wyrobów). W tych segmentach rynku OW wykrywają najczęściej niezgodności i zachodzi konieczność zastosowania restrykcyjnych środków administracyjnych. Są to także obszary obejmujące najczęściej rodzajów wyrobów oferowanych głównie konsumentom.

W związku ze spełnieniem ustawowych przesłanek, Prezes UOKiK usunął w 2024 r. z rejestru rekordy dotyczące 32 wyrobów, które zostały wpisane w latach 2010-2024. Na 31 grudnia 2024 r. ogółem w rejestrze znajdowało się **707 pozycji**²².

4.1.4 Informowanie Komisji Europejskiej - funkcjonowanie systemów Safety Gate i ICSMS

System Safety Gate

W 2024 r. Prezes UOKiK przekazał za pomocą unijnego systemu Safety Gate 170 notyfikacji dotyczących wyrobów stwarzających poważne zagrożenie, wykrytych na terenie Polski, które łącznie objęły 1 701 655 szt. wyrobów.

Najliczniejszą grupą wyrobów notyfikowanych w 2024 r. były, tak jak w latach poprzednich, zabawki (83 notyfikacje). Jednocześnie wprowadzono do systemu 452 reakcje, czyli informacje o działaniach podjętych przez polskie organy kontroli wobec wyrobów zgłoszonych do systemu Safety Gate przez inne państwa członkowskie. Spośród notyfikacji innych państw członkowskich 187 dotyczyło wyrobów, które po raz pierwszy na rynek Unii Europejskiej wprowadziły polskie podmioty

²⁰ 26 kontroli, które są zlecane w związku z otrzymaniem bezpośrednio przez DNR uzasadnionych skarg od konsumentów i przedsiębiorców oraz sygnałów z innych instytucji (dane te nie zawierają zleceń przekazywanych na podstawie informacji z unijnych systemów ICSMS i RAPEX).

²¹ W przypadku organów nadzoru budowlanego chodzi o decyzje wydane na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 31 ust. 1 pkt 2, ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1213).

²² http://publikacje.uokik.gov.pl/hermes3_pub/Rejestr.ashx?Typ=WyrobieNieZgodnyZZasadniczymiWymaganiami&DataWpisuOd=&DataWpisuDo=&NumerIdentyfikacyjny=&NazwaProduktu=&KodWyrobu=&Sort=&x=45&y=5

(w tym 155, gdzie producentami były polskie firmy). W związku z otrzymaniem informacji o polskich wyrobach stwarzających ryzyko, punkt kontaktowy podjął działania w przypadku 56 notyfikacji, w tym zlecił WIIH przeprowadzenie 12 kontroli, które skutkowały później wprowadzaniem reakcji do systemu. W przypadku pozostałych notyfikacji podejmowano czynności wyjaśniające lub przekazywano je właściwym organom kontroli.

W 2024 r. odbyło się jedno spotkanie punktów kontaktowych systemu Safety Gate (13-14 marca 2024 r., na którym omówiono zagadnienia związane z funkcjonowaniem systemu, problemy, które napotykają organy nadzoru rynku i Komisja Europejska w ramach jego funkcjonowania oraz dyskutowano nad dalszym rozwojem platformy teleinformatycznej służącej do obsługi Safety Gate, zaprezentowano również sprawozdanie z działalności systemu za rok 2023.

System ICSMS

System ICSMS jest podstawowym systemem wymiany informacji i gromadzenia oraz przetwarzania danych związanych z egzekwowaniem zadań nadzoru rynku na podstawie rozporządzenia (UE) 2019/1020. Oznacza to, że OW wprowadzają do systemu dane, zgodnie z art. 34 ust. 4 i 5 rozporządzenia (UE) 2019/1020 (m.in. informacje o wynikach i dokumenty z kontroli, zastosowane środki, czy informacje o podjętych przez podmioty działaniach naprawczych).

W 2024 r. państwa członkowskie UE w ramach procedury ochronnej (zgłoszenie informujące KE i pozostałe państwa o niezgodnościach oraz zastosowanych środkach wobec wyrobów niezgodnych, które mogą występować również na rynkach innych państw członkowskich) notyfikowały 47 wyrobów będących w zakresie właściwości Inspekcji Handlowej (najczęściej środki ochrony indywidualnej i sprzęt elektryczny). DNR wraz z IH monitorował polski rynek online pod kątem ofert takich wyrobów. W 2024 r. w systemie ICSMS do UOKiK wpłynęło również 17 wniosków o pomoc wzajemną na podstawie art. 22-24 (rozdział VI) rozporządzenia (UE) 2019/1020. Wnioski dotyczyły głównie zabawek, w których stwierdzono niezgodności formalne w oznakowaniu, a także niespełnianie wymagań konstrukcyjnych oraz dotyczących bezpieczeństwa chemicznego. W rezultacie działań UOKiK 37 podmiotów gospodarczych udostępniających takie wyroby na polskim rynku podjęło działania, tj. wycofało te wyroby z obrotu lub wyeliminowało stwierdzone niezgodności. W 2024 r. UOKiK wprowadził 52 reakcje na otrzymane notyfikacje, zgłosił 16 klauzul ochronnych (zabawki, sprzęt elektryczny, środki ochrony indywidualnej i urządzenia spalające paliwa gazowe), przesłał 453 powiadomienia o wyrobach, co do których istnieje znaczne prawdopodobieństwo, że mogą nie spełniać wymagań, organom nadzoru rynku państw członkowskich, w których wyroby były oferowane. Natomiast WIIH wprowadziły do systemu ICSMS 218 notyfikacji dotyczących skontrolowanych wyrobów (najczęściej zabawki i sprzęt elektryczny)²³.

UOKiK jako krajowy punkt kontaktowy ds. systemu ICSMS pełni funkcję administratora krajowego. Działania w 2024 r. skupiały się na szkoleniach użytkowników systemu oraz bieżącemu wspieraniu ich w obsłudze systemu (np. przy zakładaniu kont dla nowych użytkowników, wprowadzaniu danych).

4.1.5 Inne krajowe działania UOKiK w nadzorze rynku

3 października 2024 r. odbyło się spotkanie i warsztaty dla koordynatorów KAS ds. nadzoru rynku. W spotkaniu, mającym na celu omówienie problemów i dobrych praktyk współpracy,

²³ Dostępne dla konsumentów za pomocą części zewnętrznej ICSMS dostępnej na stronie KE <https://webgate.ec.europa.eu/icsms/public/productSearch.jsp?locale=pl>

w szczególności w zakresie wspólnych działań kontrolnych, wzięli udział także przedstawiciele DNR. Program obejmował m.in. omówienie wyników i doświadczeń wynikających ze wspólnych akcji kontrolnych oraz planów wspólnych projektów na kolejny rok.

4.2 Współpraca wewnątrzunijna Prezesa UOKiK w nadzorze rynku

Rozporządzenie (UE) 2019/1020 zwraca szczególną uwagę na konieczność wspólnego działania europejskich organów nadzoru rynku w systemie globalnej gospodarki. W 2024 r. przedstawiciele DNR wzięli udział w 6 spotkaniach Unijnej Sieci ds. Zgodności Produktów utworzonej na podstawie art. 29 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/1020 (24 stycznia, 24 marca, 31 maja, 7 lipca i 6 listopada). Ponadto 26 listopada 2024 r. odbyło się połączone posiedzenie Unijnej Sieci ds. Zgodności Produktów oraz Sieci ds. Bezpieczeństwa Konsumentów (utworzonej na podstawie dyrektywy 2001/95/WE ws. ogólnego bezpieczeństwa produktów). Celem tych spotkań było ujednolicenie podejścia do działań nadzoru rynku, zarówno w obszarze zharmonizowanym, jak i niezharmonizowanym, oraz horyzontalne spojrzenie na pojawiające się problemy (np. handel elektroniczny).

Przedstawiciele DNR wzięli udział w spotkaniach grup ADCO w zakresie: wyrobów pirotechnicznych (28-29 maja oraz 12-13 listopada), sprzętu elektrycznego (18-19 czerwca oraz 30 października), ekoprojektu i etykietowania energetycznego (10-12 grudnia), RoHS (12-13 kwietnia oraz 11-12 października), środków ochrony indywidualnej (24-25 września) oraz zabawek (29 lutego, 19-20 czerwca i 23 grudnia). Posiedzenia tych grup służą omówieniu problemów z jakimi spotykają się organy nadzoru rynku realizując nadzór rynku oraz ujednoliceniu tych działań.

Ponadto przedstawiciele OW wzięli udział w spotkaniach grup ADCO:

- PIP - w zakresie urządzeń dźwigowych i bezpieczeństwa maszyn,
- UKE - w zakresie urządzeń radiowych i kompatybilności elektromagnetycznej,
- WUG - w zakresie urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem, bezpieczeństwa maszyn oraz urządzeń elektrycznych,
- GUNB - w zakresie wyrobów budowlanych,
- GIOŚ - w zakresie emisji hałasu.

Prezes UOKiK uczestniczył w następujących projektach finansowanych przez KE:

- JAHARP2021-07 Circular saws - w ramach którego przeprowadzono kontrole i badania laboratoryjne próbek ręcznych pił tarczowych z napędem elektrycznym. Projekt był realizowany wspólnie z 8 innymi państwami (Chorwacja, Finlandia, Hiszpania, Irlandia, Łotwa, Niderlandy, Niemcy oraz Portugalia). Projekt koncentrował się na sprawdzeniu zgodności i bezpieczeństwa ręcznych pił tarczowych z napędem elektrycznym. W ramach projektu przebadano 56 próbek pił, nieprawidłowości stwierdzono w 13. Projekt wystartował w sierpniu 2022 r. a zakończył się w lipcu 2024 r.
- JAHARP2021-09 E-Commerce Surveillance - w ramach którego zaplanowano działania dotyczące rynku e-commerce (sprzedaż internetowa urządzeń gospodarstwa domowego). W projekcie wzięło udział 9 organów nadzoru rynku z 8 państw (Belgia, Irlandia, Włochy, Łotwa, Litwa, Polska, Portugalia i Hiszpania). Projekt koncentrował się na przeglądzie dotychczasowych rekomendacji i regulacji w tej tematyce oraz przygotowaniu nowych z uwzględnieniem bieżących zmian. W jego ramach sprawdzono mechanizmy wyświetlania etykiet efektywności energetycznej oraz kart produktów w 20 ofertach pralek w 10 sklepach

internetowych (w każdym sklepie internetowym stwierdzono przynajmniej jedną nieprawidłowość). Projekt wystartował w czerwcu 2022 r. i zakończył w czerwcu 2024 r.

- Projekt Twiningowy - GE 21 NDICI EC 01 23 “Advancing the Capacities of the Market Surveillance Agency of Georgia”. 23-27.09.2024 r. 8-osobowa delegacja gruzińskiego organu nadzoru rynku wraz z jej szefem odwiedziła Polskę. Goście zapoznali się z zasadami postępowania i kontroli, odwiedzili także laboratorium UOKiK w Lublinie. W Bałtyckim Terminalu Kontenerowym w Gdyni eksperci Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku i Szczecinie podzielili się wiedzą praktyczną z zakresu działalności polskich służb celno-skarbowych w obszarze nadzoru rynku i bezpieczeństwa produktów. Podczas wizyty podpisano dwustronne porozumienie o współpracy między UOKiK a gruzińskim Organem Nadzoru Rynku²⁴.
- Dwa działania w ramach projektu EUCASP2024:
 - kontrole i badania laboratoryjne próbek rowerków-zabawek oraz rowerów dziecięcych (PSA-6 Bicycles for children). Projekt był realizowany wspólnie z innymi państwami Unii Europejskiej (Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Finlandia, Hiszpania, Islandia, Litwa, Malta, Niemcy, Norwegia, Słowacja). Celem projektu była ocena, czy wprowadzone na rynek rowery dla dzieci są bezpieczne dla użytkowników i spełniają wymagania dyrektywy 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów²⁵ oraz czy wprowadzone do obrotu rowerki - zabawki są bezpieczne dla użytkowników i spełniają wymagania dyrektywy Parlamentu Europejskiego Rady 2009/48/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa zabawek²⁶, w tym poprzez przeprowadzenie badań laboratoryjnych w zakresie właściwości fizyczno-mechanicznych oraz zweryfikowanie prawidłowości oznakowania. W ramach projektu przebadano 48 próbek rowerów, w tym 21 rowerków-zabawek oraz 27 rowerów dziecięcych (nieprawidłowości stwierdzono we wszystkich zbadanych próbkach). Polska przekazała 3 próbki do badań (2 rowery, 1 rowerek - zabawkę), w 3 próbkach stwierdzono nieprawidłowości. Projekt wystartował w styczniu 2024 r i zakończył się w marcu 2025 r.
 - girlandy oświetleniowe - w projekcie wzięło udział 12 organów nadzoru rynku z państw członkowskich UE - Chorwacja, Cypr, Czechy, Niemcy, Węgry, Irlandia, Litwa, Malta, Polska, Słowacja, Szwecja, Włochy. Celem projektu była ocena, czy wprowadzone do obrotu girlandy oświetleniowe są bezpieczne dla użytkowników i spełniają wymagania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/35/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia, w tym poprzez przeprowadzenie badań laboratoryjnych. Projektem objęto trzy grupy girland oświetleniowych: do użytku zewnętrznego, wewnętrznego i ze sterownikami. W ramach projektu przebadano 87 próbek, w 42 stwierdzono nieprawidłowości w badaniach laboratoryjnych. Polska

²⁴ <https://uokik.gov.pl/wizyta-studyjna-agencji-nadzoru-rynku-gruzji-w-uokik-w-ramach-projektu-twinningowego>

²⁵ Dz. Urz. UE L 11 z 3.12.2002 r., str. 4

²⁶ Dz. Urz. UE L 170 z 30.06.2009 r., str. 1

przekazała 8 próbek do badań, w 2 stwierdzono nieprawidłowości. Projekt rozpoczął się w styczniu 2024 a zakończył w czerwcu 2025 r.

5 Współpraca między KAS z OW

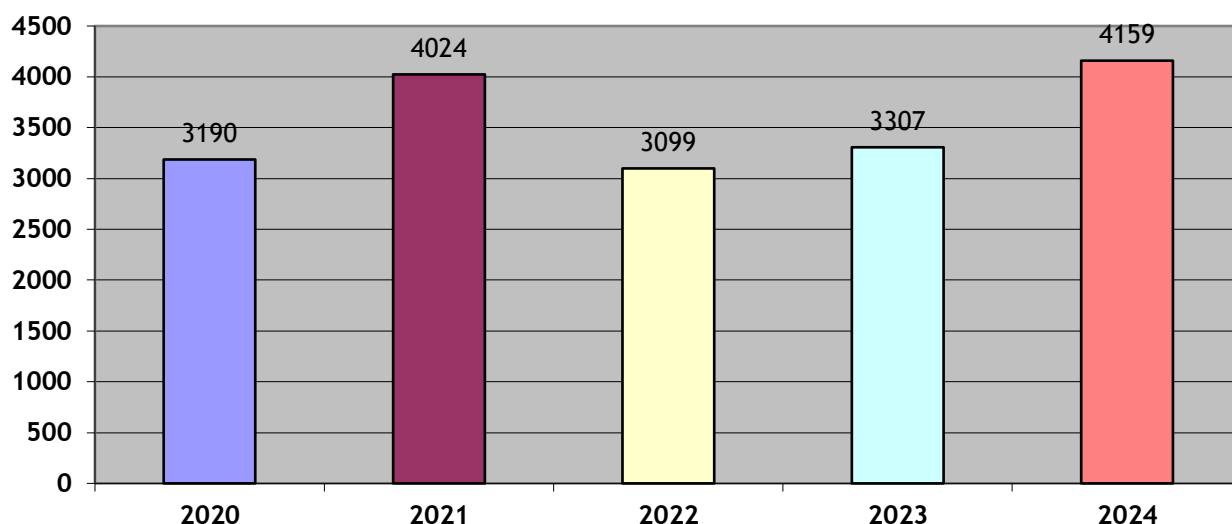
Skuteczną i szybką formą eliminowania wyrobów sprowadzanych z krajów trzecich, stwarzających ryzyko dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, jest zatrzymywanie ich przez funkcjonariuszy organów celno-skarbowych przed dopuszczeniem do obrotu.

Współpraca między organami celno-skarbowymi a organami nadzoru rynku odbywa się na podstawie przepisów rozdziału VII rozporządzenia (UE) 2019/1020 - Produkty wprowadzane na rynek (art. 25-28), gdzie określono procedurę przepływu informacji, kryteria zawieszenia dopuszczenia wyrobów do obrotu na terenie Unii Europejskiej oraz środki stosowane, w związku z wykryciem wyrobów niespełniających wymagań.

Organy celno-skarbowe, w przypadku wystąpienia przestępstw określonych w art. 26 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/1020, mogą zwrócić się do organu nadzoru rynku, właściwego ze względu na lokalizację i przedmiot wniosku o stwierdzenie czy wyrób spełnia wymagania. Stwierdzenie niespełnienia przez wyrób wymagań, powoduje niedopuszczenie go do swobodnego obrotu. Jednocześnie organy nadzoru rynku mogą wskazać zakres działań, jaki należy podjąć w celu usunięcia stwierdzonych niezgodności. W konsekwencji, na wniosek importera, funkcjonariusz celno-skarbowy może wyrazić zgodę na dokonanie stosownych działań naprawczych, mających na celu wyeliminowanie niezgodności w ramach właściwej procedury celnej. Skuteczne podjęcie przez importera tych działań oraz spełnienie pozostałych wymagań procedury celnej, skutkuje dopuszczeniem wyrobu do obrotu.

Na poniższym wykresie przedstawiono szczegółowe dane statystyczne dot. liczby reakcji OW na wnioski KAS w danym roku sprawozdawczym.

Wykres 1. Liczba reakcji OW na wnioski KAS w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

W 2024 r. OW zareagowały na wnioski organów celno-skarbowych 4 159 razy. Względem 2023 r. zanotowano 25,8 proc. wzrost. W 3 388 przypadkach OW wskazały na niezgodności wyrobów z obowiązującymi wymaganiami (w 2023 r. stwierdzono 2 819 takich przypadków). Liczba wniosków

jest uzależniona od priorytetów przyjętych przez KAS oraz poszczególne OW, a także od wielkości importu.

Najwięcej reakcji zanotowała IH (1 967, najwięcej dotyczyło sprzętu elektrycznego - 1 114 opinii, w tym na zgodność z przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym²⁷). Drugim OW, który w 2024 r. najczęściej był konsultowany przez KAS, był Prezes UKE. W tym przypadku najwięcej reakcji dotyczyło niezgodności dot. kompatybilności elektromagnetycznej - czyli możliwości negatywnego wpływu na siebie pracujących urządzeń (1 049 opinii). Szczegółowe dane dotyczące współpracy OW przedstawiono w poniższej tabeli.

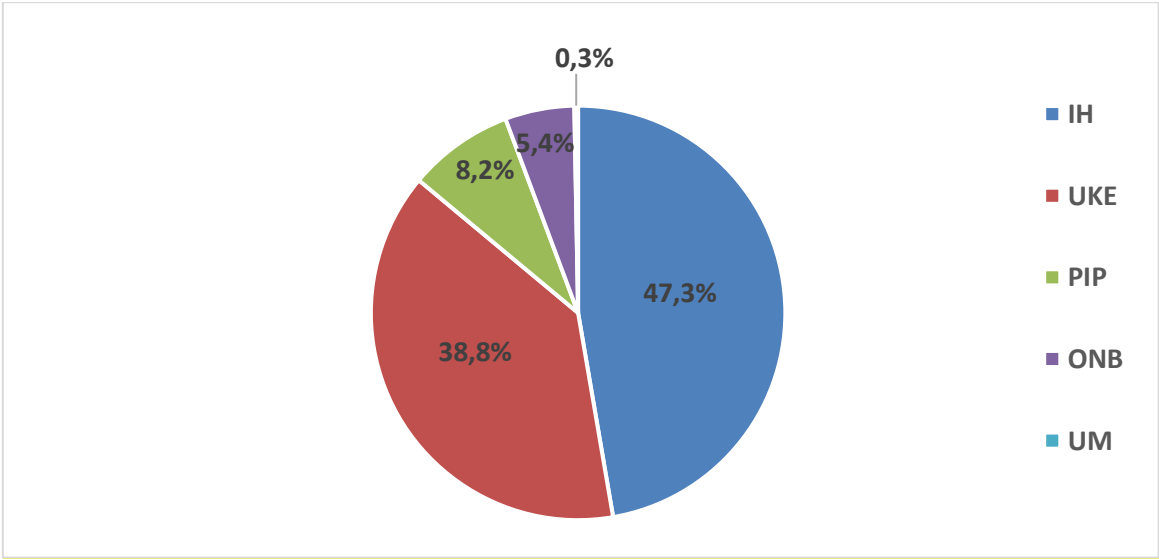
Tabela 1. Zestawienie liczbowe opinii wydanych przez poszczególne OW w 2024 roku dla KAS

Lp.	Nazwa OW	Liczba wniosków o wydanie opinii ²⁸	Liczba reakcji negatywnych	Liczba reakcji pozytywnych
1.	IH	1 967	1 539	428
2.	Prezes UKE	1 612	1 427	185
3.	PIP	343	241	102
4.	organy nadzoru budowlanego	225	175	50
5.	Dyrektorzy UM	12	6	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Procentowy udział OW w liczbie reakcji przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 2. Udział OW w liczbie reakcji w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

W 2024 r. Prezes UOKiK i WIIH brały udział w 4 projektach realizowanych we współpracy z KAS:

- projekt dot. kontroli zabawek elektronicznych pod kątem stosowania niektórych

²⁷ Dz. Urz. UE L 174 z 01.07.2011 r., str. 88; dalej: dyrektywa RoHS

²⁸ Jeden wniosek mógł dotyczyć wyrobu objętego więcej niż jedną dyrektywą oraz kilku wyrobów. OW nie wymienione w tabeli nie otrzymały w 2024 r. wniosków o opinię od funkcjonariuszy KAS (IOŚ, WUG).

niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w ramach którego ocenie poddano 15 modeli zabawek (łącznie: 102 155 sztuk). W wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono, że 10 modeli nie spełniało wymagań; oznacza to niedopuszczenie na rynek unijny 17 993 sztuk wadliwych wyrobów;

- projekt dot. weryfikacji prawidłowości dokumentacji pomp ciepła, w ramach którego oceniono 36 modeli (łącznie: 564 sztuki), a zakwestionowano 34 wyroby; w tym 463 sztuki nie zostały dopuszczone do obrotu²⁹;
- projekt dot. kontroli zawartości niebezpiecznych substancji chemicznych w obuwiu oraz prawidłowości jego oznakowania, w ramach którego ocenie poddano ponad milion par obuwia; do badań laboratoryjnych pobrano 121 par obuwia (709 297 par); w przypadku 10 modeli stwierdzono niespełnianie wymagań; w przypadku 161 par obuwia zbadano tylko oznakowanie, stwierdzając nieprawidłowości w tym zakresie w 98 przypadkach (222 836 par);
- projekt dot. badania składu surowcowego wyrobów włókienniczych (szale, chusty, apaszki), w ramach którego sprawdzono 140 000 szt. tekstyliów; do badań laboratoryjnych pobrano 47 prób, stwierdzając nieprawdziwy skład surowcowy w 11 próbach (4 500 szt.); ponadto w zakresie oznakowania sprawdzono 74 partie produktów włókienniczych, w tym w 48 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (75 079 szt.).

6 Zagregowane statystyki krajowego systemu nadzoru rynku

Ogółem 10 niezależnych inspekcji przeprowadziło **3 337** kontroli w obszarze objętym raportem, podczas których skontrolowano łącznie **5 978** wyrobów, kwestionując **1 896** z nich (31,7 proc.). Łącznie w 2024 roku wszczęto **590** postępowań administracyjnych w sprawie wyrobów niespełniających wymagań lub stwarzających zagrożenie. Ogółem, w **446** przypadkach przedsiębiorcy podjęli skuteczne działania naprawcze, co pozwoliło na umorzenie postępowań³⁰. W **70** przypadkach nałożono kary pieniężne w łącznej wysokości **1 634 767 zł**³¹ na podmioty gospodarcze, które naruszyły przepisy systemu nadzoru rynku.

Najwięcej wyrobów skontrolowały organy nadzoru budowlanego: **2 306** wyrobów, co stanowi **38,6** proc. wszystkich objętych kontrolą przez OW, również najwięcej postępowań administracyjnych w sprawach wyrobów niespełniających wymagań wszczęły ONB (**330** postępowań, co stanowi **55,9** proc. wszystkich postępowań wszczętych przez OW w 2024 r.).

Badaniom laboratoryjnym poddano łącznie **1 457** wyrobów, wyniki były negatywne w **258** przypadkach (**17,7** proc. zbadanych). Najwięcej wyrobów przebadala IH (**677**), UKE (**344**) oraz ONB (**200**).

W poniższej tabeli przedstawiono najważniejsze dane zagregowane dotyczące systemu nadzoru rynku w Polsce w 2024 roku.

²⁹ Ze szczegółami można zapoznać się pod adresem: <https://uokik.gov.pl/pompy-ciepla-wyniki-pierwszej-kontroli>

³⁰ Decyzje mogły dotyczyć także wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

³¹ Kary zostały nałożone przez Prezesa UOKiK i Prezesa UKE

Tabela 2. Zestawienie działań podjętych przez poszczególne OW w 2024 roku w systemie nadzoru rynku

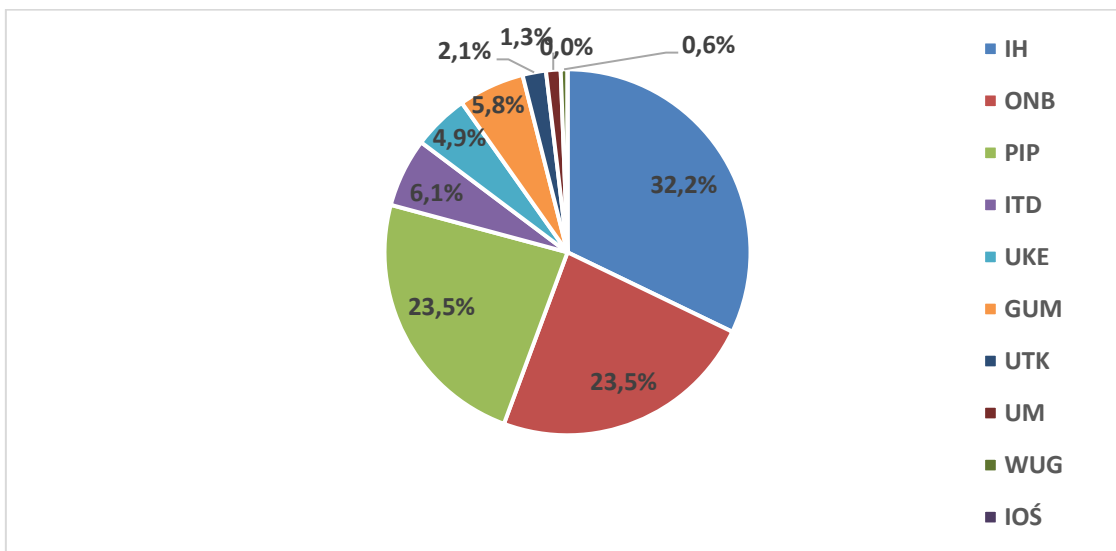
Organ	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych	Liczba wszczętych postępowań
Inspekcja Handlowa (IH)	1 073	1 171	404	187 ³²
Państwowa Inspekcja Pracy (PIP)	785	825	484	12
Organy Nadzoru Budowlanego (NB)	784	2 306	636	330
Inspekcja Transportu Drogowego (ITD)	203	204	0	0
Główny Urząd Miar (GUM)	195	415	11	0
Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE)	165	775	353	61
Urząd Transportu Kolejowego (UTK)	69	69	0	0
Urzędy Morskie (UM)	43	146	8	0
Wyższy Urząd Górniczy (WUG)	20	67	0	0
Inspekcja Ochrony Środowiska (IOŚ)	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Procentowy udział OW w liczbie przeprowadzonych kontroli przedstawiono na poniższym wykresie 3. Natomiast procentowy udział OW w liczbie skontrolowanych wyrobów przedstawiono na wykresie 4. W kolejnych tabelach przedstawiono pozostałe szczegółowe dane zagregowane w podziale na poszczególne akty prawne z obszaru systemu nadzoru rynku.

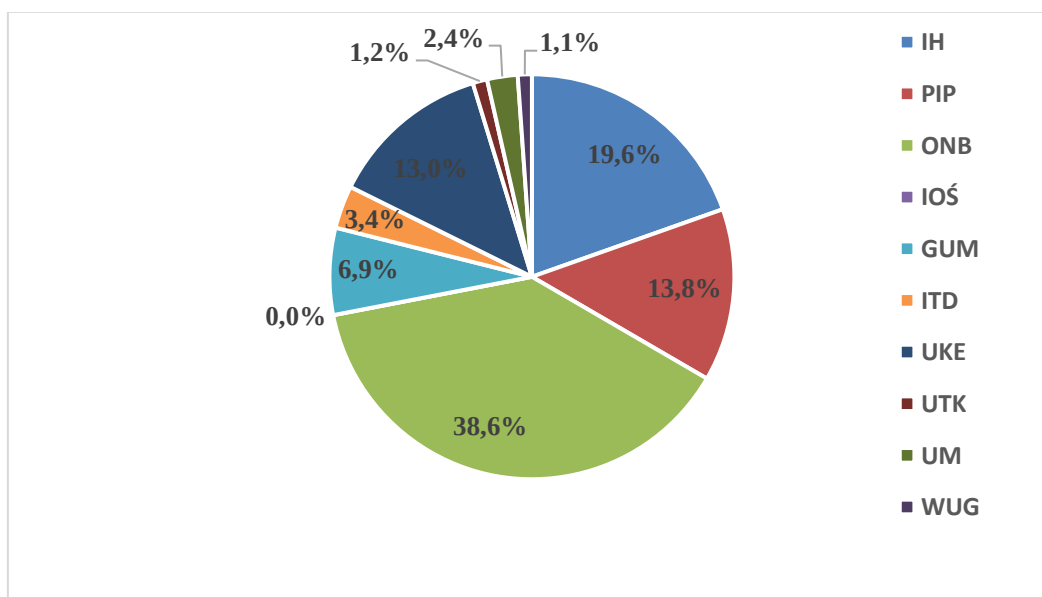
³² Wszczęcia na podstawie art. 76 uosozinr i art. 41 uosoz.

Wykres 3. Procentowy udział OW w przeprowadzonych kontrolach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Wykres 4. Procentowy udział OW w liczbie skontrolowanych wyrobów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Tabela 3. Zestawienie zagregowanych danych dotyczących kontroli przeprowadzonych przez OW w 2024 roku w podziale na poszczególne akty prawne z obszaru systemu nadzoru rynku³³

Lp.	Tytuł aktu zharmonizowanego	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
1.	Rozporządzenie ws. wyrobów budowlanych	2 306	636
2.	Dyrektywa bezpieczeństwo maszyn	596	407
3.	Dyrektywa bezpieczeństwo zabawek	526	175
4.	Dyrektywa niskonapięciowa	416	227

³³ Liczba skontrolowanych wyrobów przypisanych do poszczególnych aktów z tabeli 2 nie stanowi sumy liczby skontrolowanych wyrobów przedstawionej w tabeli 1 ze względu na fakt, że jeden wyrób może podlegać przepisom kilku aktów prawnych oraz może nie spełniać różnych wymagań.

Lp.	Tytuł aktu zharmonizowanego	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
5.	Dyrektywa kompatybilność elektromagnetyczna	402	140
6.	Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej	355	96
7.	Dyrektywa urządzenia radiowe	295	192
8.	Dyrektywa przyrządy pomiarowe	277	6
9.	Dyrektywa ws. transportowych urządzeń ciśnieniowych	220	0
10.	Dyrektywa nieautomatyczne urządzenia wagowe	138	5
11.	Dyrektywa ekoprojekt	120	35
12.	Dyrektywa ws. ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	93	24
13.	Dyrektywa ws. wyrobów pirotechnicznych	92	2
14.	Dyrektywa dot. rekreacyjnych jednostek pływających i skuterów wodnych	85	6
15.	Dyrektywa urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem	67	5
16.	Dyrektywa dot. wyposażenia morskiego	61	2
17.	Dyrektywa interoperacyjność systemu kolei we Wspólnocie	39	0
18.	Rozporządzenie ws. urządzeń spalających paliwa gazowe	33	20
19.	Dyrektywa urządzenia ciśnieniowe	30	18
20.	Rozporządzenie ws. etykietowania energetycznego	26	11
21.	Dyrektywa emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń	14	7
22.	Dyrektywa koleje linowe do przewozu osób	14	0
23.	Dyrektywa materiały wybuchowe do użytku cywilnego	6	0
24.	Dyrektywa proste zbiorniki ciśnieniowe	4	0
25.	Dyrektywa urządzenia dźwigowe	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Tabela 4. Liczba decyzji administracyjnych wydanych przez OW w 2024 roku w podziale na poszczególne akty prawne z obszaru systemu nadzoru rynku

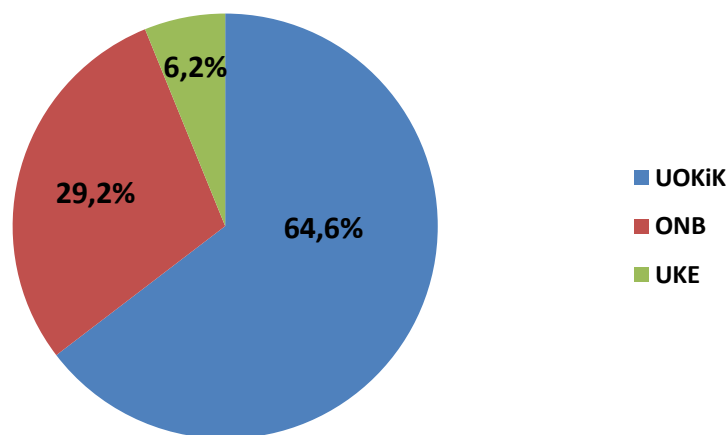
Lp.	Tytuł aktu zharmonizowanego	Liczba decyzji nakładających obowiązki	Liczba decyzji umorzeniowych
1.	Rozporządzenie ws. wyrobów budowlanych - CPR	19	226
2.	Dyrektywa niskonapięciowa - LVD	13	39
3.	Dyrektywa bezpieczeństwo zabawek - TOYS	12	73

Lp.	Tytuł aktu zharmonizowanego	Liczba decyzji nakładających obowiązki	Liczba decyzji umorzeniowych
4.	Rozporządzenie ws. urządzeń spalających paliwa gazowe - GAR	8	4
5.	Dyrektywa ws. ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym - RoHS II	7	14
6.	Dyrektywa kompatybilność elektromagnetyczna - EMC	3	50
7.	Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej - PPE	2	11
8.	Dyrektywa urządzenia radiowe - RED	1	14
9.	Dyrektywa bezpieczeństwo maszyn - MD	0	8
10.	Dyrektywa wyroby pirotechniczne PAD	0	6
11.	Dyrektywa ekoprojekt - ErP	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Procentowy udział OW w liczbie wydanych decyzji nakładających obowiązki przedstawiono na poniższym wykresie 5. Najwięcej decyzji nakładających obowiązki wydali: Prezes UOKiK oraz ONB (odpowiednio 42 i 19).

Wykres 5. Procentowy udział OW w liczbie wydanych decyzji nakazowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

7 Działania podejmowane przez OW, w tym realizacja zadań Prezesa UOKiK jako organu nadzoru rynku

Zapewnianie bezpieczeństwa oraz ochrona zdrowia i życia użytkowników wyrobów nieżywnościowych jest procesem ciągłym. Realizując powierzone zadania, w miarę posiadanych zasobów, OW podejmują działania mające skutecznie wyeliminować z obrotu wyroby potencjalnie stwarzające poważne zagrożenie, przede wszystkim ze względu na niespełnianie wymagań technicznych określonych w obowiązujących przepisach unijnych i normach zharmonizowanych.

Należy jednak pamiętać, że każda z instytucji zaangażowanych w system (OW oraz UOKiK) wykonuje równocześnie inne zadania, do których została powołana, np. inspektorzy IH, oprócz działań w nadzorze rynku, m.in. kontrolują jakość paliw, usług świadczonych konsumentom lub legalność prowadzenia działalności przez podmioty gospodarcze.

Przy ograniczanych zasobach (finansowych i kadrowych), OW i UOKiK co roku, na podstawie analizy ryzyka, ustalają priorytety kontroli. Starają skupiać się na prowadzeniu regularnych działań kontrolnych biorąc pod uwagę m.in.:

- poziom i rodzaj wykrytych niezgodności podczas kontroli w latach poprzednich;
- powszechność występowania danego wyrobu (w tym dostępność dla szczególnie wrażliwych grup odbiorców - dzieci, osób starszych, sezonowość, modę/popularność);
- wyniki analiz skarg i zgłoszeń konsumentów, przedsiębiorców i ich stowarzyszeń oraz zapytań mediów;
- propozycje zgłaszane przez inne instytucje administracji (np. wojewodów czy KAS).

Obszary, w których nie prowadzono działań kontrolnych w 2024 roku, obejmują wyroby, co do których w poprzednich latach nie stwierdzano poważnych niezgodności. Jednocześnie kontrole wyrobów na zgodność z wymaganiami są prowadzone w miarę napływających od konsumentów czy przedsiębiorców zgłoszeń o wypadkach lub sygnałów o występowaniu potencjalnych nieprawidłowości, jak również monitorowania unijnych systemów wymiany informacji o wyrobach niezgodnych i niebezpiecznych.

Szczegółowe dane dotyczące kontroli i postępowań administracyjnych w podziale na poszczególne obszary przedstawiono poniżej³⁴. Analizując poniższe dane, należy brać pod uwagę następujące założenia:

- a) wyrób może jednocześnie podlegać wymaganiom kilku aktów zharmonizowanych, zatem niezgodność dotycząca takiego wyrobu została wykazana w każdej z nich oraz mogła zajść sytuacja, że wyrób jednocześnie nie spełniał kilku wymagań;
- b) liczba kontroli może nie sumować się, ze względu na fakt, że jedna kontrola mogła dotyczyć wyrobów objętych przepisami kilku aktów zharmonizowanych.

7.1 Inspekcja Handlowa i Prezes UOKiK

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 1 uosozinr, WIIH prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 1 uosoz, prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań. Jednocześnie kontrole produktów związanych z energią odbywają się na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią. Natomiast Prezes UOKiK prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 1 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami oraz zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 1 uosoz, w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

W 2024 roku w obszarze systemu nadzoru rynku zrealizowano następujące tematy kontroli:

- bezpieczeństwo zabawek;
- efektywność energetyczna - pompy ciepła i miejscowe ogrzewacze pomieszczeń;

³⁴ Dane uszeregowano ze względu na liczbę przeprowadzonych kontroli w danym obszarze, w układzie malejącym.

- ekoprojekt - kontrola produktów wyposażonych³⁵
- bezpieczeństwo sprzętu elektrycznego - ładowarki, oprawy oświetleniowe, listwy przepięciowe;
- bezpieczeństwo maszyn - maszyny ogrodnicze, elektronarzędzia, podnośniki trapezowe;
- środki ochrony indywidualnej - rękawice i kaski ochronne;
- bezpieczeństwo wyrobów pirotechnicznych.

Kontrole

Poza planowymi kontrolami, Inspekcja Handlowa realizuje również kontrole własne i interwencyjne, wynikające m.in. z otrzymywanych skarg konsumentów i przedsiębiorców.

W 2024 roku inspektorzy Inspekcji Handlowej przeprowadzili łącznie **1 073** kontrole (w 2023 r. - 1 154, spadek o 6,3 proc.), podczas których łącznie skontrolowali **1 171** wyrobów (w 2023 r. - 1 290, spadek o 9,2 proc.). Największa liczba kontroli i w rezultacie najwięcej zastrzeżeń dotyczyło zabawek. Kwestionowano je z uwagi na niezgodności dotyczące oznakowania, instrukcji, ostrzeżeń oraz pod względem konstrukcyjnym (np. obecność małych elementów), jak i spełniania wymagań chemicznych (np. obecność ftalanów³⁶). Badaniom laboratoryjnym poddano 677 wyrobów. Negatywne wyniki stwierdzono w przypadku 146 wyrobów (21,6 proc.). Zabawki przebadano najliczniej, z uwagi na fakt, że w swojej strukturze UOKiK posiada własne laboratorium. W akredytowanych laboratoriach komercyjnych badano: sprzęt elektryczny, maszyny, a także środki ochrony indywidualnej i wyroby pirotechniczne (łącznie 189 próbek).

Stwierdzone nieprawidłowości

Łącznie zakwestionowano **404** wyroby (w 2023 r. - 552), w tym: **133** w zakresie nieprawidłowości o charakterze konstrukcyjnym, **222** w zakresie formalnym (np. oznakowanie, instrukcje), **139** w zakresie deklaracji zgodności i **73** w pozostałych zakresach³⁷.

Największą liczbę wyrobów niezgodnych z wymaganiami formalnymi stwierdzono w przypadku sprzętu elektrycznego³⁸ (87 wyrobów - 28,1 proc. skontrolowanych), środków ochrony indywidualnej³⁹ (31 wyrobów - 24,8 proc. skontrolowanych) i zabawek (79 wyrobów - 15 proc. skontrolowanych). W 2023 roku największy odsetek wyrobów niezgodnych z wymaganiami formalnymi stwierdzono w przypadku zabawek (221 wyrobów - 35,9 proc. skontrolowanych), sprzętu elektrycznego (77 wyrobów - 24,1 proc. skontrolowanych) i urządzeń spalających paliwa gazowe (15 wyrobów - 48,4 proc. skontrolowanych).

Największą liczbę wyrobów niezgodnych z wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym stwierdzono w przypadku zabawek (85 wyrobów - 16,2 proc. skontrolowanych wyrobów) i sprzętu elektrycznego (34 wyroby - 11 proc. skontrolowanych wyrobów). W 2023 roku największą liczbę

³⁵ Produkty wyposażone mają co najmniej jedno źródło światła i/lub co najmniej jeden oddzielny osprzęt sterujący. To np. oprawy oświetleniowe, które można rozmontować, by oddzielnie zweryfikować źródło/a światła wewnątrz oprawy, a także półki, lustra, gabloty lub inne meble ze źródłem/ami światła. Jeśli nie można rozmontować produktu wyposażonego w celu weryfikacji źródła światła i oddzielnego osprzętu sterującego, to cały produkt uznaje się za źródło światła.

³⁶ Ftalany to zmiękczacze, których dodatek do plastikowego materiału powoduje nadanie elastyczności. Dopuszczalne stężenie ftalanów w zabawkach to 0,1% w stosunku do masy materiału z dodatkiem plastifikatorów. Występowanie tych związków w stężeniach wyższych niż dopuszczalne jest niebezpieczne dla dzieci.

³⁷ Brak lub nieprawidłowe oznakowanie CE, brak lub nieprawidłowa karta produktu lub etykieta, inne nieprawidłowości wynikające z unijnego prawodawstwa harmonizacyjnego.

³⁸ M.in. sprzęt gospodarstwa domowego.

³⁹ M.in. grille.

wyrobów niezgodnych z wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym również stwierdzono w tych grupach wyrobów: 160 zabawek (26 proc. skontrolowanych) i 63 urządzenia elektryczne (19,7 proc. skontrolowanych).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2024 roku Prezes UOKiK otrzymał od wojewódzkich inspektorów IH 205 akt kontroli dotyczących⁴⁰ 230 wyrobów.

Z uwagi na podjęcie przez przedsiębiorców, w toku prowadzonych przez Prezesa UOKiK postępowań administracyjnych, dobrowolnych działań naprawczych (dobrowolne wycofanie wyrobu z obrotu lub usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości), wydano 148 decyzji umarzających. Jednocześnie w 2024 roku Prezes UOKiK wydał 42 decyzje nakazujące wycofanie z obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami (największa liczba decyzji dotyczyła sprzętu elektrycznego - 13). Ponadto decyzje nakazujące wycofanie wyrobów nakładały również na stronę postępowania obowiązek powiadomienia konsumentów o wprowadzeniu do obrotu niezgodnych wyrobów w formie ogłoszenia w środkach masowego przekazu, wliczając Internet.

Tabela 5. Kontrole przeprowadzone przez IH w 2024 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. bezpieczeństwa zabawek (TOYS)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	521
Liczba skontrolowanych wyrobów	526
Liczba zakwestionowanych wyrobów	175
Dyrektywa niskonapięciowa (LVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	253
Liczba skontrolowanych wyrobów	217
Liczba zakwestionowanych wyrobów	98
Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	92
Liczba skontrolowanych wyrobów	125
Liczba zakwestionowanych wyrobów	45
Dyrektywa dot. bezpieczeństwa maszyn (MD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	45
Liczba skontrolowanych wyrobów	39
Liczba zakwestionowanych wyrobów	15
Dyrektywa dot. niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (RoHS II)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	43

⁴⁰ Przekazanie akt kontroli przez WIIH nie oznacza wszczęcia postępowania. Postępowania są wszczynane dopiero po analizie akt i uznaniu zasadności wniosku o wszczęcie.

Liczba skontrolowanych wyrobów	93
Liczba zakwestionowanych wyrobów	24
Dyrektywa Ekoprojekt (ErP)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	43
Liczba skontrolowanych wyrobów	27
Liczba zakwestionowanych wyrobów	14
Dyrektywa dot. wyrobów pirotechnicznych (PAD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	38
Liczba skontrolowanych wyrobów	92
Liczba zakwestionowanych wyrobów	2
Rozporządzenie ws. urządzeń spalających paliwa gazowe (GAR)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	21
Liczba skontrolowanych wyrobów	23
Liczba zakwestionowanych wyrobów	14
Rozporządzenie ws. etykietowania energetycznego	
Liczba przeprowadzonych kontroli	18
Liczba skontrolowanych wyrobów	26
Liczba zakwestionowanych wyrobów	11
Dyrektywa dot. urządzeń ciśnieniowych (PED)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	3
Liczba zakwestionowanych wyrobów	6
Liczba przeprowadzonych kontroli	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez WIIH

7.2 Państwowa Inspekcja Pracy

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 2 uosozinr, inspektorzy pracy prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 2 uosoz prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań. Natomiast okręgowi inspektorzy pracy prowadzą postępowania, zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 2 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami oraz zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 2 uosoz, w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

Łącznie w 2024 roku przeprowadzono **785** kontroli (w 2023 r. - 744, wzrost o 5,5 proc.), działaniami kontrolnymi w zakresie aktów zharmonizowanych podlegających kompetencjom PIP

objęto 825 wyrobów (w 2023 r. - 758, wzrost o 8,8 proc.).

Stwierdzone nieprawidłowości

Najczęściej występujące nieprawidłowości to: brak lub nieprawidłowe oznakowanie znakiem CE, brak lub nieprawidłowe sporządzenie dokumentacji technicznej oraz niezgodności z zasadniczymi wymaganiami m.in. w zakresie instrukcji użytkowania, oznaczeń na wyrobach, wyposażenia maszyn w urządzenia ochronne.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Okręgowi inspektorzy pracy wszczęli w 2024 roku 12 postępowań administracyjnych, w tym w trakcie 8 postępowań przedsiębiorcy podjęli działania naprawcze i wydano decyzje umorzeniowe.

Tabela 6. Kontrole przeprowadzone przez PIP w 2024 roku w podziale akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. bezpieczeństwa maszyn (MD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	483
Liczba skontrolowanych wyrobów	526
Liczba zakwestionowanych wyrobów	392
Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	204
Liczba skontrolowanych wyrobów	226
Liczba zakwestionowanych wyrobów	51
Dyrektywa niskonapięciowa (LVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	136
Liczba skontrolowanych wyrobów	198
Liczba zakwestionowanych wyrobów	129
Dyrektywa dot. urządzeń ciśnieniowych (PED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	21
Liczba skontrolowanych wyrobów	24
Liczba zakwestionowanych wyrobów	12
Dyrektywa dot. emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (NOISE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	12
Liczba skontrolowanych wyrobów	14
Liczba zakwestionowanych wyrobów	7
Dyrektywa dot. urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	10

Liczba skontrolowanych wyrobów	11
Liczba zakwestionowanych wyrobów	5
Rozporządzenie ws. urządzeń spalających paliwa gazowe (GAR)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	10
Liczba skontrolowanych wyrobów	10
Liczba zakwestionowanych wyrobów	6
Dyrektywa dot. prostych zbiorników ciśnieniowych (SPVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	1
Liczba skontrolowanych wyrobów	2
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. urządzeń dźwigowych (LIFTS)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	1
Liczba skontrolowanych wyrobów	1
Liczba zakwestionowanych wyrobów	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Pracy

7.3 Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 3 usozinr, Prezes UKE prowadzi kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 3 usoz prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań. Natomiast Prezes UKE prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 3 usozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami oraz zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 3 usoz, w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

Łącznie w 2024 roku przeprowadzono **165** kontroli (w 2023 r. - 148, wzrost o 11,5 proc.), działaniami kontrolnymi w zakresie aktów zharmonizowanych podlegających kompetencjom UKE objęto **775** wyrobów (w 2023 r. - 759, wzrost o 2,1 proc.).

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano zgodność **353** wyrobów, w tym 59 nie przeszło pozytywnie badań laboratoryjnych. Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły: deklaracji zgodności oraz dokumentacji towarzyszącej wyrobowi (np. instrukcji obsługi).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Wszczęto **61** postępowań administracyjnych, wydano **64** decyzje umorzeniowe oraz **4** decyzje nakazowe.

Tabela 7. Kontrole przeprowadzone przez UKE w 2024 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. urządzeń radiowych (RED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	69
Liczba skontrolowanych wyrobów	295
Liczba zakwestionowanych wyrobów	192
Dyrektywa dot. kompatybilności elektromagnetycznej (EMC)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	67
Liczba skontrolowanych wyrobów	387
Liczba zakwestionowanych wyrobów	140
Dyrektywa Ekoprojekt (ErP)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	29
Liczba skontrolowanych wyrobów	93
Liczba zakwestionowanych wyrobów	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa UKE

7.4 Organy Inspekcji Ochrony Środowiska

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 4 uosoz, organy IOŚ prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań, natomiast stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 4 uosoz, WIOŚ prowadzą postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2024 roku nie prowadzono kontroli.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2024 r. nie wszczęto postępowań administracyjnych i nie wydano decyzji.

7.5 Prezes Urzędu Transportu Kolejowego

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 4 uosozinr, Prezes UTK prowadzi kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia. Prezes UTK prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 4 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Kontrole

W 2024 roku łącznie przeprowadzono **69** kontroli w zakresie niżej wskazanych aktów zharmonizowanych (w 2023 r. - 68, wzrost o 1,5 proc.), ogółem obejmując działaniami kontrolnymi **69** wyrobów (w 2023 r. - 68, wzrost o 1,5 proc.).

Stwierdzone nieprawidłowości

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2024 roku nie wszczęto postępowań administracyjnych.

Tabela 8. Kontrole przeprowadzone przez UTK w 2024 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	39
Liczba skontrolowanych wyrobów	39
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. transportowych urządzeń ciśnieniowych (TPED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	16
Liczba skontrolowanych wyrobów	16
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. kolei linowych do przewozu osób	
Liczba przeprowadzonych kontroli	14
Liczba skontrolowanych wyrobów	14
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa UTK

7.6 Organy nadzoru budowlanego

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 5 uosozinr, organy nadzoru budowlanego prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia. Organy nadzoru budowlanego prowadzą postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 5 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Szczegółowe zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu oraz zasady działania organów nadzoru budowlanego w zakresie systemu nadzoru rynku określają przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych⁴¹, która została dostosowana do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG⁴².

Kontrole

W 2024 roku organy nadzoru budowlanego przeprowadziły łącznie **784** kontrole obejmujące wyroby budowlane wprowadzone do obrotu w systemie europejskim⁴³ (w 2023 r. - 860, spadek o 8,8 proc.), w trakcie których skontrolowano **2 306** wyrobów budowlanych (w 2023 r. - 2 247, wzrost o 2,6 proc.).

⁴¹ Dz.U. z 2021 r., poz. 1213

⁴² Dz. Urz. UE L 88 z 04.04.2011 r., str. 5-43

⁴³ Wyroby objęte oznakowaniem zgodności CE.

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano zgodność **636** wyrobów. Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły informacji towarzyszących oznakowaniu CE oraz braku lub niewłaściwego sporządzenia deklaracji właściwości użytkowych.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2024 r. wszczęto **330** postępowań administracyjnych i wydano **19** decyzji nakazowych oraz **226** decyzji umorzeniowych.

Tabela 9. Kontrole przeprowadzone przez organy nadzoru budowlanego w 2024 roku w systemie nadzoru rynku

Rozporządzenie Wyroby budowlane (CPR)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	784
Liczba skontrolowanych wyrobów	2 306
Liczba zakwestionowanych wyrobów	636

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego

7.7 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 6 uosozinr, Prezes WUG prowadzi kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 7 uosoz prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań. Prezes WUG prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 6 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami oraz zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 7 uosoz, w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2024 roku przeprowadzono **20** kontroli (w 2023 r. - 19, wzrost o 5,3 proc.), w trakcie których skontrolowano ogółem **67** wyrobów (w 2023 r. - 41, wzrost o 63,4 proc.).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Nie wszczęto żadnego postępowania administracyjnego oraz nie wydano decyzji.

Tabela 10. Kontrole przeprowadzone przez WUG w 2024 roku w podziale na akty zharmonizowane⁴⁴,

Dyrektywa dot. urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX)	Dane
Liczba skontrolowanych wyrobów	56
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

⁴⁴ Ze względu na specyfikę pracy WUG, polegającą na sprawdzaniu podczas jednej kontroli wyrobu zgodności z wymaganiami kilku dyrektyw, dane w tej tabeli odbiegają od przedstawianych na początku raportu. Liczba ogółem skontrolowanych wyrobów nie stanowi sumy pozycji z tabeli. W zakresie danych przedstawionych w poniższej tabeli liczba skontrolowanych ogółem wyrobów nie jest równa sumie skontrolowanych wyrobów w podziale na poszczególne dyrektywy.

Dyrektywa dot. bezpieczeństwa maszyn (MD)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	31
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. kompatybilności elektromagnetycznej (EMC)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	15
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. materiałów wybuchowych do użytku cywilnego (Explosive)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	6
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	4
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. prostych zbiorników ciśnieniowych (SPVD)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	3
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa niskonapięciowa (LVD)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	1
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa WUG

7.8 Dyrektorzy urzędów morskich

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 7 uosozinr, dyrektorzy UM prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto prowadzą postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 7 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Kontrole

W 2024 roku Dyrektorzy UM przeprowadzili 43 kontrole (w 2023 r. - 47, spadek o 8,5 proc.), obejmując kontrolą ogółem 146 wyrobów (w 2023 r. - 141, wzrost o 3,5 proc.).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Nie wszczęto żadnego postępowania administracyjnego oraz nie wydano decyzji.

Tabela 11. Kontrole przeprowadzone przez Dyrektorów UM w 2024 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. rekreacyjnych jednostek pływających i skuterów wodnych (RCD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	30
Liczba skontrolowanych wyrobów	85

Liczba zakwestionowanych wyrobów	6
Dyrektywa dot. wyposażenia morskiego (MED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	13
Liczba skontrolowanych wyrobów	61
Liczba zakwestionowanych wyrobów	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez dyrektorów urzędów morskich

7.9 Inspekcja Transportu Drogowego

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 8 uosozinr, WITD prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto prowadzą postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 8 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami, z wyjątkiem wyrobów pirotechnicznych, gdzie WITD prowadzą jedynie kontrole bezpieczeństwa przewozu tych wyrobów na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych⁴⁵, podczas wykonywania rutynowych kontroli pojazdów przewożących towary niebezpieczne.

Kontrole

W 2024 roku 16 WITD przeprowadziło łącznie 203 kontrole (w 2023 r. - 209, spadek o 2,9 proc.), obejmując działaniami kontrolnymi 204 wyroby (w 2023 r. - 213, spadek o 4,2 proc.). Kontrole WITD w zakresie tej dyrektywy obejmują jedynie transportowe urządzenia ciśnieniowe wykorzystywane w transporcie drogowym do przewożenia substancji niebezpiecznych.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Nie wykryto nieprawidłowości i nie wszczęto postępowań administracyjnych.

Tabela 12. Kontrole przeprowadzone przez 16 WITD w 2024 roku w systemie nadzoru rynku

Dyrektywa dot. transportowych urządzeń ciśnieniowych (TPED)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	203
Liczba skontrolowanych wyrobów	204
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez WITD

7.10 Administracja Miar

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 9 uosozinr, dyrektorzy okręgowych urzędów miar prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto Prezes GUM prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 9 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Kontrole

W 2024 roku dyrektorzy okręgowych urzędów miar przeprowadzili łącznie 195 kontroli (w 2023 r. - 145, wzrost o 34,5 proc.), obejmując działaniami kontrolnymi 415 wyrobów (w 2023 r. -

⁴⁵ Dz.U. 2024 poz. 643

408, wzrost o 1,7 proc.).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami
W 2024 r. nie wszczęto postępowań administracyjnych i nie wydano decyzji.

Tabela 13. Kontrole przeprowadzone przez administrację miar w 2024 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. nieautomatycznych urządzeń wagowych (NAWI)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	98
Liczba skontrolowanych wyrobów	138
Liczba zakwestionowanych wyrobów	5
Dyrektywa dot. przyrządów pomiarowych (MID)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	97
Liczba skontrolowanych wyrobów	277
Liczba zakwestionowanych wyrobów	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez administrację miar

8 Podsumowanie

W 2024 roku najwięcej kontroli przeprowadziła IH oraz Państwowa Inspekcja Pracy i organy nadzoru budowlanego (odpowiednio 32,2 proc. oraz po 23,5 proc. łącznej liczby kontroli). Natomiast to organy nadzoru budowlanego objęły kontrolami największą liczbę wyrobów (38,6 proc. wszystkich wyrobów skontrolowanych przez OW w okresie sprawozdawczym). Kolejna była IH (19,6 proc. wszystkich wyrobów skontrolowanych przez OW), a trzecia w kolejności PIP (13,8 proc. wszystkich wyrobów skontrolowanych przez OW). Natomiast największy odsetek nieprawidłowości w skontrolowanych wyrobach wykryły odpowiednio: PIP - 58,7 proc., UAE - 45,5 proc., IH - 34,5 proc. i organy nadzoru budowlanego - 27,6 proc.

Wobec globalizacji handlu i braku granic wewnątrz UE w procesie przepływu towarów, OW powinny kontynuować współpracę z organami nadzoru rynku z innych państw członkowskich oraz rozwijać ją z państwami trzecimi, w których mają siedzibę producenci niezgodnych wyrobów, tak aby zmniejszyć udział niebezpiecznych wyrobów na rynku. Ten proces ma wzmocnić stosowanie unijnego systemu ICSMS. Jednocześnie jednolity rynek wymaga włączenia do tej współpracy również organów celnych. Jak pokazują rezultaty projektów prowadzonych w Polsce, współpraca między organami celnymi a organami nadzoru rynku przynosi pożądane efekty i pozwala na zapobieganie rozprzestrzenianiu się niebezpiecznych wyrobów w UE.

Kwestie efektywnego funkcjonowania systemu nadzoru rynku stają się coraz bardziej istotne, ze względu na stały udział wyrobów niezgodnych w obrocie na terenie UE. Głównym celem jaki stawia przed systemem KE jest zwiększenie udziału wyrobów zgodnych i bezpiecznych w obrocie, w tym oferowanych przez Internet. Właściwe zaadaptowanie na poziomie krajowym rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2019/1020 pozwoli osiągnąć ten ambitny cel. Jednocześnie KE stale rozszerza zakres nadzoru rynku, obejmując nim coraz to nowe obszary (np. algorytmy sztucznej inteligencji, cyberodporność wyrobów).

Należy podkreślić, że efektywny nadzór rynku nie jest i nie będzie możliwy bez zapewnienia odpowiednich zasobów OW, szczególnie na prowadzenie kontroli, badań oraz funkcjonowanie laboratoriów inspekcyjnych.